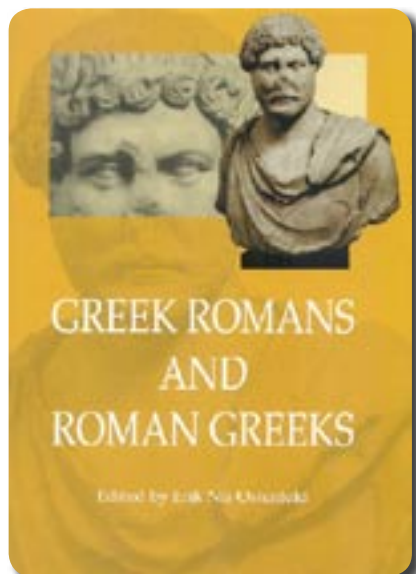

Humanistiske bøger

Grækere og romere

Erik Nis Ostenfeld (red.): Greek Romans and Roman Greeks

Det var ikke kun i Palæstina at der fandt begivenheder sted omkring år 0 som fik afgørende betydning for verdenshistorien. Man skal faktisk ikke længere væk end til Rom og Grækenland for at finde andet af interesse. Fra århundredet før Kristi fødsel og ca. 300 år frem voksede det romerske kejserrige nemlig til en politisk supermagt i Middelhavsområdet. Og samtidig blomstrede den græske kultur op. Det skabte spændinger, men også frugtbare impulser, som gav genlyd langt ind i den romerske kultur. Det er dette kulturmøde som er emnet for antologien *Greek Romans and Roman Greeks*. Antologien rummer artikler fra så forskellige perspektiver som idéhistorie og klassisk arkæologi, og den runder fx æresstatuer i Achaëa, indskrifter fra Syrakus og græske privathuse.

287 sider. 298 kr. Maj 2002. Aarhus Universitetsforlag.

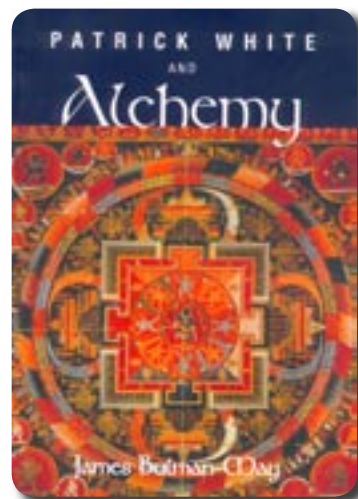
Bog- og tidsskriftomtaler er skrevet af David Graff.

Illerup Ådal revisited

Die Schilde. Tafeln, Katalog, Fundlisten und Litteratur.

To nye bind af de i alt 14 planlagte fra udgravningerne i Illerup ådal sydvest for Århus er nu på gaden. Bind 9 og 10 omfatter beskrivelser og analyser af omkring 400 skjolde fra Illerup ådal, hvoraf en del dog kun er repræsenteret ved skjoldbeslag af jern, bronze eller sølv. Det store antal velbevarede skjolde fra Illerup sammenlignes med materialet fra andre mosefund og fra europæiske våbengrave og danner grundlag for at udskille regionale grupperinger i Nordeuropa udenfor Det Romerske Imperium.

Jørgen Ilkjær: *Illerup Ådal, vol. 9-10. Die Schilde. Band 9: Textband. Band 10: Tafeln, Katalog, Fundlisten und Litteratur.* 383 + 485 sider, illustreret, format 21 x 29,7 cm, indbundet. Juli 2002. 700 kr. *Publications of the Jutland Archaeological Society, XXV: 9-10. I commission hos Aarhus Universitetsforlag.*

Australsk guld

James Bulman-May: Patrick White and Alchemy

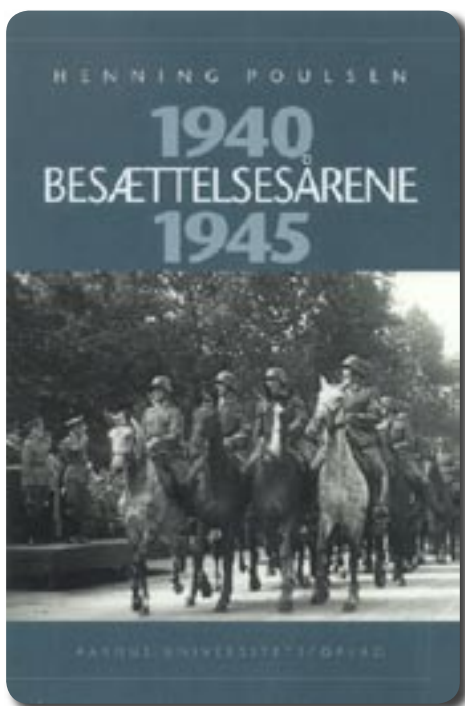
James Bulman-May, som underviser i postcolonial studies på Aarhus Universitet, præsenterer i denne bog den australske forfatter Patrick White. Men vinklen som Bulman-May lægger på forfatterskabet, er usædvanlig - lige som Whites forfatterskab tilsyneladende er det: Whites tekster er i høj grad struktureret omkring alkymi. Alkymi er det dominerende symbol i Whites komplicerede tekster og gengiver hans unikke billede af australsk kultur, bevidsthed og spiritualitet. 330 sider. Maj 2001. *Australian Scholarly Publishing. Melbourne.*

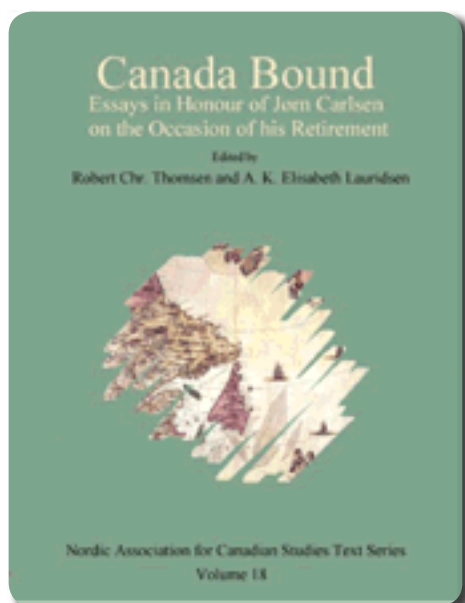
Besættelsen genfortalt

Henning Poulsen: Besættelsesårene 1940-1945

I de sidste år er der kommet en række bøger som fra nye vinkler behandler besættelsestiden 1940-45. Formålet er ikke mindst at retfærdiggøre handlinger der i krigen syntes retfærdige, men som for efterkrigstidens børn virker afstumpede. Hvorfor fx likvidere stikkerne, var det nødvendigt? I andre tilfælde er det børn af nazister der fortæller deres historie; og også bødlernes børn har haft det hårdt. Henning Poulsen behandler i sin bog om besættelsen disse perspektiver, og et af hans mål er at skabe forståelse for hvorfor folk handlede som de gjorde, tyskere som danskere, modstandsgrupper som befolkningen i akmindelighed. Men Poulsen giver også en grundlæggende og sammenhængende fortælling om besættelsens udvikling, formuleret i et ligetil sprog.

180 sider. 2002. Aarhus Universitetsforlag.

Canada bound

Canada Bound er en række til lejligheden forfattede essays som hylder Jørn Carlsen, nu pensioneret lektor fra Engelsk Institut, for mange års engagement i Canadian Studies i dansk og nordisk sammenhæng. Foruden et historisk og nutidigt overblik over Canadastudier ved Aarhus Universitet og andre nordiske universiteter, tilbyder bogen en række interessante tilgange til og analyser af canadiske kulturelle, sociale, medie- og forfatningsmæssige problemstillinger.

Canada Bound: Essays in Honour of Jørn Carlsen on the Occasion of his Retirement. Robert Chr. Thomsen og A. K. Elisabeth Lauridsen (red.). *Nordic Association for Canadian Studies Text Series, nr. 18.* Aarhus: NACS og Canadian Studies Centre, 2002. 122 sider. Sælges via Center for Canadastudier, Engelsk Institut, Aarhus Universitet. E-mail: canstud@hum.au.dk. Pris: 40 kr.

Senpalæolitiske lavlandsområde

Bodil Bratlund og Berit Valentin Eriksen har redigeret proceedings fra U.I.S.P.P. Symposium Stockholm oktober 1999 i hæftet *Recent Studies in the Final Palaeolithic of the European Plain*.

19 bidrag med fokus på senpalæolitikum i det nordvesteuropæiske lavlandsområde: bl.a. med lokale studier fra Belgien, Danmark, Tyskland, Letland, Holland, Polen, Sverige og Schweiz. Der er her mulighed for at orientere sig om det nyeste inden for forskning i den senglaciale periode.

Bodil Bratlund og Berit Valentin Eriksen (red.): Recent Studies in the Final Palaeolithic of the European Plain. *Jutland Archaeological Society Publications, 39.* 208 sider. 320 kr. Aarhus Universitetsforlag.

Skulptur set i sammenhæng

Anders Troelsen (red.): Synsvinkler på skulpturen

Skulpturen inddrager i højere grad end fx maleriet sin beskuer fordi beskueren må bevæge sig rundt om skulpturen, se den nedefra og oppefra, for at opfatte den i sin helhed. Af samme årsag er skulpturens omgivelser, fx dens sokkel og placering i by eller på land, afgørende. For ved at bevæge sig rundt skifter beskueren hele tiden ud i helhedsindtrykket: Nu dækker skulpturen for ét, nu for noget andet. Sådanne synsvinkler er emnet for antologien som meget betegnende hedder: *Synsvinkler på skulpturen*. Andre synsvinkler, som tages op, er skulpturens plads i en historisk sammenhæng eller i et udviklingsforløb. Antologiens artikler er skrevet af forskere med tilknytning til Aarhus Universitet og indeholder analyser af værker fra mange perioder, men med hovedvægten på nutiden.

364 sider. 2002. Aarhus Universitetsforlag.

Tegn på tegn

Jørgen Dines Johansen og Svend Erik Larsen: Signs in Use. An Introduction to Semiotics

Det er to af dansk litteraturforskningens sværvægtede der står bag denne bog: Dines Johansen er litteraturprofessor ved Syddansk Universitet, Larsen her i Århus. De har tidligere skrevet en dansk introduktion til semiotik med titlen *Tegn i brug*, og det er den som nu udkommer i engelsk oversættelse som *Signs in Use* på det ansete forlag *Routledge*. Semiotik er læren om *tegn* – om hvordan, hvorfor og hvem der producerer dem. Tegn indgår på utallige måder i menneskers liv, ikke bare som sprogtegn i dagligdags kommunikation. Og faktisk indgår de ikke kun i menneskers liv; der findes tegnproducenter i overalt, fx regnes også bier og computere med. Det overordnede mål med introduktionen er dog at vise hvordan tegn bruges til at gøre verden forståelig. Dines Johansen og Larsen tilbyder med *Signs in Use. An Introduction to Semiotics* en engelsksproget, pædagogisk indføring til semiotikken og dens kernebegreber som alle dansktalende allerede længe har kunnet nyde godt af. Bogen er udstyret med en omfattende ordliste, biografier og illustrationer.

246 sider. *Routledge.* Hardcover: 50 Euro, Paperback: 15.99 Euro.

Mutters alene

Svend Erik Larsen: *Mutters alene. Ensomhed som litterært tema*

Hvem er jeg? Hvordan har jeg det med mig selv? Hvordan har jeg det med andre? Disse tre spørgsmål om identitet udgør indfaldsvinkler til enhver kultur da enhver kultur må give dens medlemmer en selvforståelse. Svarene ændrer sig med kulturen og med tiden – og derfor er de konstant interessante at søge efter. Svend Erik Larsen, der er professor på litteraturhistorie i Århus, har sat sig for at søge svaret dér hvor han er mest hjemmefrem – i litteraturen. I litteraturen tages spørgsmålet om identitet op og behandles gennem fiktive personer, i humor og tragedie, og det giver sig blandt andet udslag i grundtemaet *ensomhed*. Ud over ensomhed kommer Larsen i sine læsninger omkring temaerne *erindring, monstre, metaforer og landskaber*. 397 sider. Gads Forlag. 250 kr.

Balzac og det moderne byliv

Svend Erik Larsen: *I byen med Balzac*

Den historiske realismes absolutte hovedfigur, Honoré de Balzac, er emnet for den tredje af de udgivelser med den århusianske litteraturprofessor Svend Erik Larsen som forfatter der skal omtales i denne omgang. Balzac var som de fleste store kunstnere splittet: Han skrev på overgangen fra den gamle verden til den nye modernitet. Og modernitetens vigtigste skueplads, storbyen, er udgangspunktet for Larsens læsninger. Ifølge Larsen var Balzacs generelle projekt at fortælle byen om og om igen så den kunne fastholdes i en forståelig form. Forståelig form var nemlig netop det byen manglede for den umiddelbare erfaring. Det sætter Balzacs ambition i relief: Den handlede ikke blot om at give overbevisende skildringer af det moderne liv og dets betingelser. Den handlede i højere grad om at skabe verden på ny.

107 sider. Odense Universitetsforlag. 150 kr.

Historie og fortælling

Kirsten Folke Harrits: *Så mange beretninger. Så mange spørgsmål. Arbejders livshistoriske fortællinger som læreproces.*

Selv om det lukningstruede Husets forlag synger på sidste vers, har det stadig interessante bøger på programmet. Fx den første danske ph.d.-afhandling om livshistoriske fortællinger med mundtlig historie som perspektiv. Afhandlingen blev forsvaret her ved fakultetet sidste år, og udkom i foråret.

Udgangspunktet er to arbejders konkrete erfaringer, fremstillet i den livshistoriske fortællings lys. Men mere generelt er afhandlingens mål at behandle *fortælleren*: Hvor kan man møde fortælleren? Hvor kommer fortælleren fra? Hvem er fortælleren? Hvad har fortælleren at sige os i dag?

Mundtlig historie - eller *oral history* - har status som internationalt arbejdsområde, men har i Danmark ingen permanent institution. Nogen undersøgelse af forholdet mellem den virkelige historie og den fortalte historie sker der dog, nemlig i *Åstedet - arkiv og kulturværksted for den oversete historie*. Det er her Kirsten Folke Harrits har samlet materiale og inspiration til sin afhandling, der gør historien nærværende gennem fortælling.

480 sider. Husets Forlag. 298 kr.

Risiko eller fare i teatret

Ida Krøgholt: *Risiko eller fare. Åbning og lukning af teaterprocesser*

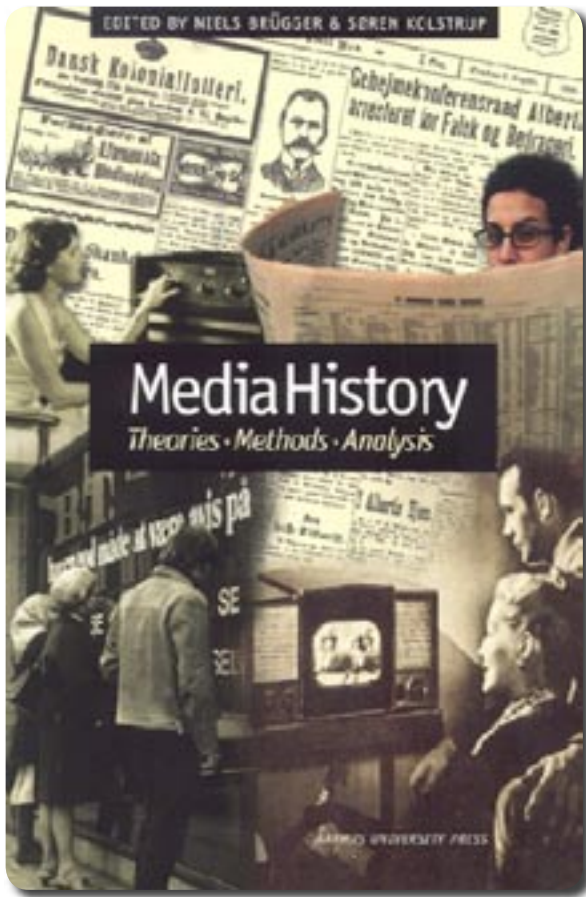
I et dramapædagogisk rollespil kan man involvere deltagerne på forskellige måder: Fx kan man med begreber fra Niklas Luhmann gøre brug af enten *kalkulerbare risici* eller *uforudsete fare*. Hvilken af de to muligheder man vælger, vil have afgørende betydning for hvor mange chancer rollespillets deltagere får for at være spillets medproducenter. Valget er dermed afgørende for om rollespillet udvikler sig på deltagernes eller dramalederens præmisser. Ida Krøgholts undersøgelse af sådanne problemstillinger i *Risiko eller fare. Åbning og lukning af teaterprocesser* er nummer 48 i skriftserien *aktuelle teaterproblemer* som udgives af Institut for Dramaturgi. Baggrunden for undersøgelsen er et empirisk studium hvor dramapædagogiske processers mulighedsbetingelser er studeret i praksis.

95 sider. Kan rekvireres på Institut for Dramaturgi mod fremsendelse af frimærker til dækning af porto (10,50 kr.) så længe lager haves.

Suveræniteten i Europa

Lise Hedegaard Rasmussen: *Suveræniteten, integration og interdependens*

Giver det mening at tale om suveræne stater i Europa? Eller er suveræniteten udvandet af det mellemstatslige samarbejde i EU? Det er spørgsmål som disse ph.d.-stipendiaten Lise Hedegaard Rasmussen tager op i sin lille bog om udviklingen i Europa efter 1945. Efter 1945 ændrede verden sig markant. Nationalstaterne kom under pres fra krig og krise, globalisering og mellemstatslig interdependens. Derfor blev det nødvendigt at tænke magt og politik på nye måder. Det førte til NATO, WTO, OECD og altså også EU. EU har imidlertid bevæget sig længere end de andre organisationer: EU's europæiske integrationsproces har medført afgivelse af statslig suveræniteten til fælles overnationale organer. Derved har EU brudt rammerne for traditionelt internationalt samarbejde. Men hvad sker der med Europas lande, deres suveræniteten og selvforståelse når de arbejder så tæt sammen? Det er det store spørgsmål. Endnu har ingen givet svaret, men Lise Hedegaard Rasmussen forsøger i *Suveræniteten, integration og interdependens* at løfte en fleg af sløret for det. 122 sider. 50 kr. Jean Monnet Centers skriftserie nr. 3, maj 2002. Kan rekvireres ved henvendelse på Jean Monnet Center, Historisk Institut, Aarhus Universitet, 8000 Århus C.

Midt i en mediestrøm

Niels Brügger og Søren Kolstrup (red.): Media History. Theories. Methods. Analysis

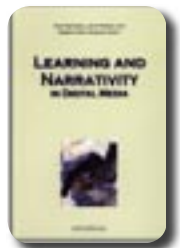
Har medier en historie som er til at overskue og forklare? Eller er der flere mediehistorier? Hvordan skal medier i det hele taget defineres; *hvad* skal historien skrives om? Betingelserne for et skrive mediehistorie er emnet for denne udgivelse fra Aarhus Universitetsforlag. Og skal man tro redaktørerne så er emnet underbelyst. For spørgsmålet om mediernes historie har været trængt i baggrunden af andre tilsyneladende mere presserende spørgsmål, fx spørgsmål om mediepolitik. Når mediepolitik har været mere i fokus så skyldes det den rivende udvikling som stiller samfundet over for svære udfordringer. Hvad betyder fx chat, computerspil og pornografi for unge menneskers livstil? Men af samme årsag er det vigtigt at få en mediehistorie. For hvis man skal svare på spørgsmål om mediernes rolle i samfundet så må man først skabe sig et overblik over mediernes udvikling. Og den er som bekendt gået stærkt. *Media History. Theories. Methods. Analysis* giver i otte artikler skrevet af internationale eksperter forskellige bud på centrale spørgsmål om fx definitionen af medier og historie, periodisering og mediehistoriens udvikling og retning. 196 sider, Maj 2002, 228 kr. Aarhus Universitetsforlag

Virtuel læring 1 og 2

Oluf Danielsen, Janni Nielsen og Birgitte Holm Sørensen (red.): Learning and Narrativity in Digital Media & Lone Dirckinck-Holmfeld og Bo Fibiger (red.): Learning in Virtual Environments.

Forelæsnings salens ubestridte rang som stedet hvor undervisning og indlæring sker, er ved at være forbi. I hvert fald vil det fysiske rum hvor mennesker mødes ansigt til ansigt, snart få en konkurrent, måske et væsentligt supplement. Nogle steder er det allerede en realitet. "Rummet" som gør forelæsnings salen rangen stridig, er virtuelt. Potentialerne i de interaktive medier har længe været kendt og nu kommer to bøger der handler emnet. Begge er de resultater af at danske forskere i de sidste år har været i front med udvikling og analyse af den virtuelle lærings muligheder og begrænsninger. Den ene af bøgerne, *Learning and Narrativity in Digital Media*, beskæftiger sig med de pædagogiske aspekter i forbindelse med virtuel læring. Desuden er den optaget af visuel erkendelse og brugen af narrativitet inden for blandt andet uddannelse og læring. Den anden, *Learning in Virtual Environments*, udfordrer den traditionelle forståelse af læring som noget der udelukkende finder sted i fysiske rum. Udgangspunktet er her tradition og undervisning på danske universiteter. Virtuel læring skaber nye muligheder for læring, både hjemme og på arbejdspladsen. Nu er det tilmed dokumenteret. Bøgerne behandler både den praktiske og teoretiske side af fænomenet virtuel læring. Begge bøger er antologier og er begge udkommet.

Learning and Narrativity in Digital Media: 181 sider. 190 kr. Learning in Virtual Environments: 343 sider. 275 kr. Samfundslitteratur. Kan rekvireres på www.samfundslitteratur.dk eller slforlag@sl.cbs.dk

Humanistiske tidsskrifter

Miraklet i egen person

Ole Høiris: Jagten på Prester Johannes. Vestens Frelser.

Historien om Prester Johannes hører til blandt de mere bemærkelsesværdige, ikke mindst fordi den afspejler de europæiske opfattelser af verdens indretning i perioden mellem ca. 1100 og ca. 1550. Prester Johannes var et sagnomspundet medlem af nestorianerne, et af Asiens store kirkesamfund. Nestorianerne var kristne, men ifølge katolikerne dog i en kættersk form. Deres grundlægger var Nestorius som døde ca. i år 451. Prester Johannes skulle vise sig at blive en myte uden sidestykke for den middelalderlige, kristne verdensopfattelse. I den forbindelse spillede Prester Johannes ikke selv den store rolle. Uafhængigt af hans virkelige liv og færden blev han tillagt både det ene og det andet. Han var vigtigere som symbol end som person. Det var det at han virkede i det fjerne Østen der lagde grunden for hans myte. Østen var så langt fra Europa og så uendelig stor at der her var plads til de bibelske fænomener. Henlægge dem til fx Jyllands korn- eller Italiens vinmarker kunne man ikke, for her stod den velkendte virkelighed i for stor modsætning til bibelens beretninger. Anderledes med Asien. Derved bliver historien om Prester Johannes også til en beretning om kampen om vejen til sandheden mellem troens bibelske udsagn, disse udsagns teologiske fortolkning, sansernes troværdighed og fornuften gyldighed. Og om en udfordring af det vestlige verdensbillede.

65 sider. Maj 2002. Kan rekvireres på Center for Kulturforskning, Finlandsgade 28, 8200 Århus N.

Nordisk er et studie værd

At studere Nordisk Sprog og Litteratur ved Aarhus Universitet - En introduktionspjece

Den lille røde. Sådan kunne man passende kalde introduktionspjece fra Institut for Nordisk Sprog og Litteratur ved Aarhus Universitet. Ikke fordi den indholdsmæssigt har noget til fælles med Mao's klassiker, men fordi den er rød - meget rød. Forsiden viser en ung mand som åbner en meget stor dør og inde bag den åbenbarer *teksten* sig. Det er helt bogstaveligt: På forsidens røde billede er der tekst bag døren. Og det er ikke så underligt, for det er i høj grad tekst man beskæftiger sig med på Nordisk. Litteraturanalyse, litteraturhistorie og sproganalyse er blandt de største fag på studiet. Men man har også fag i svensk, norsk, kultur- og medier, humanistisk videnskabsteori med mere. Dertil kommer overbygnings tilvalgsfag. Pjece beskriver ud over fagene studiets indhold, opbygning og formål, dets undervisnings- og arbejdsformer, erhvervsmuligheder og eksamener.

Institut for Nordisk Sprog og Litteratur, Aarhus Universitet, Trøjborg, Niels Juels Gade 84, 8200 Århus N.

Nyt fra IT-folket

IT-Vest Nyt Nr. 4, Sommer 2002

Så er der nyt fra universitetets afdeling i de fine, nye bygninger på Åbogade. Det er her IT-folket holder til. *IT-Vest Nyt* indeholder syv artikler, og en af dem fortæller at IT-Vest udvikler nye web-baserede uddannelsesmoduler til fjernundervisning. Det skulle være klar til efteråret. En anden artikel meddeler at humanister ikke er skræmte over at arbejde med computere. Faktisk kan de bruge databaseværktøjer i arbejdet med ords betydninger i tekstproduktion. Og (i parentes bemærket) det humanistiske fakultet har netop indført intranettet *First Class*. En humanist og en computer er altså ikke nødvendigvis et umuligt par. Der er desuden artikler om multimedieuddannelser, om brugerorienteret design og om en ny web-baseret studievejledning for masteruddannelsen i IKT og læring. Nyhedsbrevet indeholder endvidere omtaler af nye uddannelser, en nyheds- og aktivitetssektion, nyt fra direktionen og klip fra pressen.

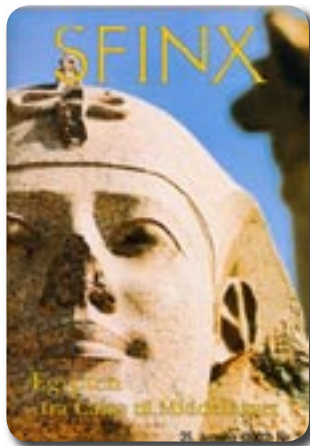
IT-Vest direktionen, Åbogade 34 C, 8200 Århus N, it-vest@it-vest.dk, www.it-vest.dk

Dæmning truer Nilen

SFINX 2/2002

Det sku' vær' så godt, og så'r det faktisk skidt. En af verdens største dæmninger, Aswandæmningen i det sydlige Ægypten, har skabt total kontrol over Nilens løb, så vandstanden kan reguleres til glæde for landbruget. Bagsiden af medaljen er, at den grønne vifte, som udgør Nilens delta og Ægyptens spisekammer, nu er under langsom men tydelig nedbrydning. Vandet til overrisling af markerne indeholder ikke længere den samme mængde næringsstoffer som før opstemningen ved Aswan. De når nemlig at bundfælde sig i den opståede sø bag dæmningen, og når derfor heller ikke ud til Middelhavskysten. Her æder havet løs og truer dermed ikke bare området's økologi men også dets kulturelle, historiske værdier.

Dette indblik gives i én af de 12 artikler, som udgør Sfinx' årlige temanummer *Tidsskriftet SFINX*, 25. Årgang, nr. 2, 68 s. ill. Løssalg kr. 65.

Skabt identitet

Marianne Hedegaard: Cultural Difference in Conceptions and Practice Between Home and School and Childrens Development of Cultural Identity.

Mennesker udvikler deres identiteter i samspil med det samfund som omgiver dem. Dette er en af socialkonstruktivismens ældgamle pointer, og den er særdeles interessant når man tænker på at samfund er i konstant forandring. Hvad betyder det fx for børn i dag at de i så høj grad udvikler deres identiteter i institutioner? Det er i høj grad i institutioner at barnet lærer sine mønstre for handling i fremtiden, sine livsprojekter og kompetencer. Barnet udvikles af de krav som det mødes med i institutionen, men på den anden side giver barnet igen i sine reaktioner på kravene. Derved bliver udviklingen af identitet til et dobbeltsidigt spil af påvirkninger, både fra og til barnet. Problemstilling bliver ikke mere gennemskuelig hvis barnets forældre er indvandrere. Det er spørgsmål af denne art Marianne Hedegaard tager op i dette arbejdsblad fra Center for Kulturforskning.

21 sider. Juni 2002. Kan rekvireres på Center for Kulturforskning, Finlandsgade 28, 8200 Århus N.

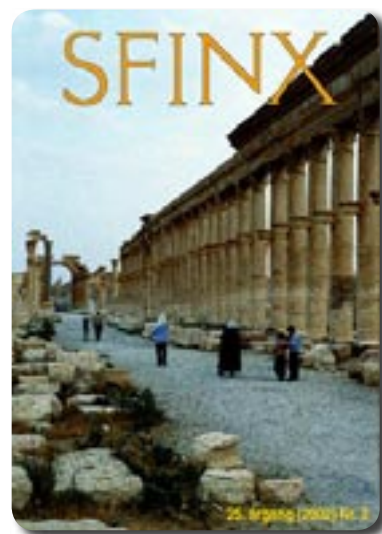
Srebrenica i historien

Jean Monnet Center, Aarhus Universitet: Newsletter no. 10, May 2002

Hvem husker ikke tragedien i Srebrenica 1995? Tragedien ramte først og fremmest de lokale muslimer som blev brutalt nedslagtet af bosnisk-serbiske styrker. Men tragediens bølger nåede langt omkring. De rystede FN, de vestlige landes efterretningstjenester og ikke mindst den hollandske regering. For FN-soldaterne som skulle beskytte Srebrenica, var fra Holland, og som følge af at de ikke magtede opgaven, gik den hollandske regering af. Den direkte årsag til at den hollandske regering gik af, var en rapport udarbejdet af Dr. Cees Wiebes. Wiebes besøgte i forårets løb Aarhus Universitet som et led i Jean Monnet forelæsningsrækken, og han fremlagde her for første gang i Danmark sin rapport. Den er skarp i sin kritik, men ikke kun mod den hollandske regering og det hollandske forsvar. Også FN og de vestlige landes efterretningstjenester står for skud.

Nyhedsbrevet bringer også andre artikler: To om føderalisme og en om det danske mindretal i Sydschlesvigs reaktioner på tanken om dansk EF-medlemskab, da den dukkede op i 1960. Perspektivet med en dansk forbrødring med Tyskland inden for rammerne af EF var kontroversielt.

Kan rekvireres ved henvendelse på Jean Monnet Center, Historisk Institut, Aarhus Universitet, 8000 Århus C.

Odysseus og Steen Due

SFINX 3/2002

Tidsskriftet SFINX fra Klassisk Arkæologi har denne gang et interview med den garvede oversætter af antikke tekster, professor Otto Steen Due, som hovednummer. Steen Due udtaler sig i anledningen af hans nyoversættelse af klassikeren over dem alle - Odysseen. Et arbejde som ifølge Steen Due var lige så svært som at gå på line med lænkede fødder uden sikkerhedsnet! Den tidligere oversættelse af Christian Wilster er efterhånden 165 år gammel, så den behøver i sig selv en oversættelse for at blive forstået. Og derfor tog Steen Due fat.

SFINX giver også beretningen om en af dansk filmkunsts tidligste stjernestunder: Dramaet *Sfinksens hemmelighed* fra 1915 med datidens storcharmør Valdemar Psilander i rollen som helt og kvindebedårer. I denne sammenhæng er det meste interessante dog at filmen involverer en kunstig sfinx opført på Råbjerg Mile! SFINX indeholder flere andre artikler, fx om skriftens opståen i Mesopotamien, om modreformationens fordrejning af renæssancepaven Pius d. 2's dagbøger, om hvordan to Thorvaldsen-relieffer blev folkeje og om den navnkundige dronning Zenobia af oldtidsbyen Palmyra. *36 sider. 49 kr. i løssalg. Mange farveillustrationer.*

Agatha Christie og Orienten

Agatha Christie og Orienten – mysterier og arkæologi

Agatha Christie i Orienten. Med tanke på den ærkeengelske gammeljomfru Miss Marple fra Christies romaner kan det lyde som lidt af et paradoks: Det er svært at forestille sig Miss Marple andre steder end i landlelig engelsk idyl. Med Hercule Poirot kan det måske lige gå – og med virkelighedens Christie er der ingen tvivl. Christie rejste flittigt i Orienten hvor hun deltog i udgravninger, oplevede den orientalske dagligdag og mødte de lokale. Alt sammen oplevelser som gav stof til romaner som *Mordet i Orient Ekspressen*, *Døden på Nilen* og *Mord i Mesopotamien*. Kataloget om Agatha Christies oplevelser i den fjerne Orient er udgivet af Moesgård Museum i anledningen af en udstilling om samme emne. Men kataloget kan sagtens læses også af dem som ikke har set udstillingen.

Juni 2002. Moesgård Museum. 112 sider. Sort/hvide illustrationer. 50 kr.

Teater i en teatraliseret samtidskultur

Arbejdsrapporter fra Center for Kulturforskning nr. 111-113

Teater i en teatraliseret samtidskultur – re-sepsjonskulturelle mønstre i aktuell scene-kunst er titlen på en ph.d.afhandling som Anne Marit Waade afleverede på Center for Tværfæstetiske Studier i februar i år. Den afhandling er der nu kommet tre arbejdsrapporter ud af. Det første har titlen *Blott til lyst – publikums modernisering* og behandler udviklingen i publikums receptionsformer set i lyset af samfunds-udviklingen generelt. Det andet arbejds-papir, *Kulturfestivalen – scenekunstens markedsplads*, argumenterer for at kultur-festivaler i en tid med "kunstens mar-kedsgjøring og publikums oplevelses-hunger" er særligt vigtige som arenaer for præsentation af scenekunst. I det tredje arbejdsrapport, *Kunstens arenaer – autonomi i opløsning*, viser Waade at kunst ikke hører til i en isoleret enklave uden for virkeligheden. Som hun skriver: "Kun-sten havde flyttet hjemmefra og forlatt sine trygge institutionelle rammer. Hvem kunne vite at dette var kunst?"
3 hæfter á 55-65 sider. Kan rekvireres gratis på Center for Kulturforskning.

Avantgarde og politik

Passepartout 19 / 2002: [neo]avantgarde.

Pissoirer på museum og lort på dåse. Dette er essensen af nogle af avantgar-dismens vigtigste og mest bemærkede angreb på den etablerede pænhed og kunstinstitution. Målet var at få livet med alt hvad det indeholder, herunder eks-kremitter, ind i kunsten og kunsten ind i livet. Men målet var også oprør mod det bestående, og i den forstand var avantgar-den politisk. Inspireret eller provokeret af det bestående - "hvor populisme og racis-me er blevet sanktioneret på regeringsni-veau" - er redaktionen på tidsskriftet *Pas-separtout* nået frem til at neoavantgardens kunstpolitiske engagement er et studie værd. Der er gået 30 år siden Den situatio-nistiske Internationale nedlagde sig selv og døde. Den situationistiske Internatio-nale angreb efter 2. verdenskrig de hastigt udviklende vestlige forbrugssamfunds kunstinstitutioner. Med *Passepartout* nr. 19 gives der nu et gedigent forsøg på at vække avantgarden op til dåd. Nummeret sætter fokus på fluxus, filistre, koncept-kunst og avantgardens excesser - og på avantgardens politiske gennemslagskraft. 176 sider. Institut for Kunsthistorie, Aarhus Universitet. Kan rekvireres på passepartout@hum.au.dk. Vejledende pris: 90 kr.

Norden i Europa og Europa i Norden

KONTUR - Tidsskrift for Kulturstudier nr. 5, 3. årgang

KONTUR belyser denne gang vekselvirk-ningerne mellem ude og hjemme, det vil sige mellem Norden og resten af Europa. Emnet fører fra en undersøgelse af *Rav-handel i hedenold* over *Skibbrud og skrump-lende vogne år ca. 1800*, videre gennem *Nationalismens indtog i de nordiske lande* og frem til en analyse af Thomas Vinterbergs *Festen*. Det er en *tour de force* gennem mange og lange tiders mangeartede af-skygninger af dansk-europæisk historie. Den begyndende rejsekultur og senere tu-rismes moderne greb om salget af dansk livsstil behandles inden anmeldelserne tager over. Dem er der hele tolv af.
Juni 2002. Center for Europæiske Kultur-studier med Afdelingen for Kønsforskning, Aarhus Universitet. Kan rekvireres på www.hum.au.dk/cek/kontur.

Udefra

Unge, sex og porno

Ungdomsforskning nr. 2

Unge menneskers seksualitet præges uheldigt af det offentlige rums pornofisering. Og unge dyrker såvel anal- som dyresex! Sådanne synspunkter ses ofte i tidens mediedebat og med temaet om *unge og sex* i det andet nummer af magasinet *Ungdomsforskning* er emnet også blevet en sag for akademisk behandling. Magasinets syv artikler godtager dog ikke uden videre det pessimistiske synspunkt. For selv om det ligner et faktum at unges seksualitet påvirkes af porno, så siger resultatet og værdien af påvirkningen ikke sig selv. Er den lig med moralsk forfald eller med rige og frie valg?

42 sider, Center for Ungdomsforskning, Roskilde Universitetscenter.

Lokalhistorie med meget mere

Folkeuniversitetet i Århus: Program efterår 2002

Det store scoop i efterårets program for Folkeuniversitetets undervisning er et kursus i lokalhistorie. Pointen med dette kursus er ikke at fortælle historier om gamle dage i Århus. Pointen er derimod at uddanne kursisten til selv at opspore og sammenstykke historierne. Man vil lære hvordan man selv kan undersøge sit lokalområdes historie. I den forbindelse bliver man fx trænet i at indsamle oplysninger og udøve kildekritik. Da megen viden ikke er nedfældet, men kun findes i hukommelsen som lokale ældre, vil man også blive undervist i at foretage interviews. Kurset vil byde på ekskursioner til Statsbiblioteket, Erhvervsarkivet og Lokalhistorisk Samling, og endelig vil kurset komme ind på hvordan man formidler sin historiske viden.

Programmet indeholder som sædvanligt rigtigt mange kurser af enhver art. Kategorierne er: Filosofi og religion, Idé- og kulturhistorie, Kunsthistorie, Musik, arkitektur og film, Litteratur, Historie, Samfund, Naturvidenskab, Sprog, Kommunikation og organisation, Voksenpædagogik, Almen psykologi, Analytisk psykologi, Natur- og studieture, samt kassen med fjernkurser. Der skulle være noget for enhver smag. Folkeuniversitetet i Århus, Skt. Clemens Stræde 1, 8000 Århus C. Tilmelding kan ske på tlf. 86190566 eller www.folkeuniversitetet.au.dk

Katalysator for humanistisk forskning

Danmarks Humanistiske Forskningscenters Årsberetning 2001

På Vimmelskaftet i København holder en af den humanistiske forskningskatalysatorer til: Danmarks Humanistiske Forskningscenter. Centeret er ret nyt. Det blev oprettet under den forrige regering i sommeren 2000 som en selvstændig institution under Forskningsministeriet, det nuværende Ministerium for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Formålet med centeret var at sikre et kreativt og visionært humanistisk forskningsmiljø i Danmark med internationalt islæt. Samtidig skulle centeret stimulere tværfaglig forskning. Efter det første hele år, 2001, sender centeret nu sin første årsberetning på gaden. Heri fortælles det at forskellige forskningsseminarer og -projekter er afsluttet og andre sat i gang. Blandt de mangeartede projekter finder man blandt andet *Den danske Homer*, *En ikke-evolutionistisk teori om skriftsystemers udvikling* og *En græsk by og dens territorium: En landskabsarkæologisk undersøgelse på det nordvestlige Krim*. I året er Danmarks Humanistiske Forskningscenter endvidere nået ud til et bredt, dansk publikum igennem sin forelæsningsrække *Vinkler på viden*. Internationalt har centeret markeret sig gennem møder, konferencer og præsentationsmateriale.

Danmarks Humanistiske Forskningscenter, Vimmelskaftet 41A, 2, 1161 København K, center@humanities.dk, www.humanities.dk

CV, undervisning og erhvervs erfaring

Studentermagasinet Minerva nr. 6, maj 2002

I maj kom bladet *Minerva* fra Dansk Magisterforenings studentersktion på gaden igen, og som sædvanligt er der mange nyheder at hente. *Minerva* fortæller fx noget overraskende at nyuddannede magistre dumper i CV. De laver fejl og mister jobs på det. *Minerva* bringer en liste med gode råd til et godt CV. I en anden artikel er emnet gammelkendt: Undervisning bliver for ofte nedprioriteret til fordel for forskning. Studerende kræver derfor ret til at nedlægge veto mod dårligere undervisere. Hvis undervisningen ikke har været god og man samtidig ikke er en ørn til at skrive den perfekte ansøgning og det perfekte CV, hvad gør man så? Man kan fx få sig en god portion erhvervs erfaring. *Minerva* fortæller hvordan man sætter sit drømmejob i værk, fx ved at starte sig egen virksomhed. Hvis ikke lige man har mod på det, så er der på mange uddannelser mulighed for at komme i praktik, således nu på de fleste danskstudier. De studerende herfra kan fx prøve at være informationsmedarbejder i et halvt år. *Minerva* bringer ud over artiklerne lokalnyt og nyt fra Dansk Magisterforening. Dansk Magisterforening, Nimbusparken, Peter Bangs Vej 32, minerva@magister.dk

Kalenderen

Bemærk at datoen er anført som måned/dato/år.

Send indlæg til kalenderen til enten

FirstClass: 🇩🇰HUM Kalenderen

Ekstern e-post: kalender@hum.au.dk

Oktober

10/2/02 kl. 15:00

Afskedsreception

I anledning af Jørgen Kjaers fratrædelse indbydes til afskedsreception.

Arrangør: Germansk Institut og Jørgen Kjaer.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 453. Lokale:

Vernerværrelset.

Forelæsning

10/2/02 kl. 13:15–16:00

Kamerabevægelsernes fænomenologi

Lektor Henrik Juel, Kommunikation, RUC.

Mere på: www.imv.au.dk

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 2110. Lokale: 340.

Seminar

10/2/02 kl. 14:15

Hybridens velsignelse - om hvordan hybridens velsigner og blir velsignet

Anne-Britt Gran

I løbet af de sidste tiårene har ulike fag som litteraturvitenskap og sosialantropologi velsignet hybridens som løsningen på en rekke teoretiske problemer. I den estetiske praksis har en forkjærlighet for det hybride uttrykket oppvurdert alle former for genreblanding og likeså den multikulturelle og postkoloniale kunsten. En lignende hybridfigur har lenge funnet seg til rette i gråsonen mellom kunst og kapital - det dukker opp kunstverk som merkevare og merkevarer som kunstverk. Hvilke problemer er hybridens svaret på? Og hvilke nye problemer og utfordringer skaper hybridens velsignelse?

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 580. Lokale: 124.

Seminar

10/2/02 kl. 14:15

Vor Frue Kloster i Randers

Cand.mag. Hans Mikkelsen

I de senere år er der gennemført en række større udgravninger på klostrets område.

I foredraget fremlægges resultaterne af disse undersøgelser. Der er væsentlig ny viden om de på området stående bygninger og de mange genstande, som fortæller om dagligdagen på stedet.

Mere på: www.hum.au.dk/midark/studiet/onsdag.htm

Arrangør: Middelalderarkæologi.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 4200. Lokale:

Foredragssalen.

Forelæsning

10/3/02 kl. 19:30

Gud i digtet hos Brorson og Grotrian

Dr.phil, lektor Dan Ringgaard & cand.mag, ph.d.-stipendiat Stefan Kjerkegaard

I Brorsons digte truer en sanseligt overophedet religiøsitet bibelallegoriens rene overførte tale, og rokokovens kunstigt forfinede yderlighed står i modsætning til pietismens passionerede inderlighed. Her slår det gnister hos Brorson, for her slås et religiøst verdensbillede med et moderne. I Simon Grotrians (f. 1961) digte genfinder man problematikken: Grotrians poesi er skåret, foruroligende allegorisk, præget af en (post)moderne verdens angst og forfald, men den er tillige religiøs. Spørgsmålet er, om Grotrians Gud kan holde sammen på skårene, eller om denne Gud blot er en del af et eksotisk interiør? Overordnet set kan poesien i hvert (for)fald tale om alt, Gud inklusive, men kan den også have andre guder end sig selv?

Arrangør: Studenterkredsen.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 422. Lokale: Hornungssuen.

Forelæsning

10/3/02 kl. 17:00

Homers Odysse

Professor Otto Steen Due

Professor Otto Steen Due læser udvalgte passager af sin nye oversættelse af Odysseén

Arrangør: Tidsskriftet SFINX.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 412. Lokale: Aulaen.

Forelæsning

10/9/02 kl. 13:15–16:00

Økonomidirektør Erik D. Jensen, Kgl. porcelænsfabrik:

Mediekonglomerater og mediekonvergens

Mere på: www.imv.au.dk

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 2110. Lokale: 340.

Seminar

10/9/02 kl. 14:15

Landfærdslen i Jylland 950-1550

Cand.mag. Mette Busch:

Baggrunden for forelæsningsen

er et hovedfagsspeciale i

middelalderarkæologi, hvor hovedkilden er indsamling og analyse af arkæologisk undersøgte vej- og broanlæg, vadesteder og dæmninger benyttet i Jylland i perioden 950-1550.

Mere på: www.hum.au.dk/midark/studiet/onsdag.htm

Arrangør: Middelalderarkæologi.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 4200. Lokale:

Foredragssalen.

Forelæsning

10/10/02 kl. 19:30

Moderne medicin & idéhistorie

Anders Dræby Sørensen

Priser: 25,- kr. pr. foredrag, 75,- kr. for

medlemskab, 50,- kr. for nye studerende

Arrangør: Idehistorisk Forening.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 420. Lokale: Preben

Hornung Stue.

Forelæsning

10/10/02 kl. 19:30

Dommedagsfesten

Forfatter, ph.d. Mads Storgaard Jensen

Igen og igen bliver vi i medierne

bombarderet med forestillingen om, at

vores kultur har lidt et tab, det være sig

tab af moral, sammenhæng, nationalitet,

historie, identitet. Vi befinder os med

andre ord i en identitetskrise, og

løsningen på den synes at kræve, at vi

roklamerer de fundamentale værdier,

som vi står for. Således efterlyser man

nu oftere og oftere 'de særligt danske

værdier'. Nok er der sket en forandring

i samfundet, idet dansk kultur ikke

længere er en enhedskultur med én

folkeskole, én kirke og én fjernsynskanal.

Ikke desto mindre rummer denne

fragmentering muligheder, som vil gøre,

at vi mere end nogensinde før kan siges at

leve i den bedste af alle tider.

Arrangør: Studenterkredsen.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 422. Lokale: Ricard

Mortensens Stue.

Forelæsning
10/10/02 kl. 19:30

Frihed og sociale goder ifølge Charles Taylor

Foredrag ved Morten Raffnsøe-Møller, lektor ved institut for filosofi, Århus universitet.

I anledning af oversættelsen af Charles Taylors Modernitetens ubehag - autenticitetens etik (Philosophia, september 2002) vil mit emne være Charles Taylors opfattelse af den menneskelige frihed. Jeg vil især fremhæve tre aspekter af Charles Taylors frihedsteori. For det første er frihed knyttet til kvalitative selvforståelser, dvs. til opfattelser af vores livs/handlingers meningsfuldhed, værdighed og beundringsværdighed. For det andet er frihed knyttet til autenticitet, dvs. egentlig fri er jeg kun hvis mit liv erfares som det rigtige for mig, dvs. som min bestemmelse. Og for det tredje forstår Taylor den menneskelige frihed som situeret, dvs. som essentielt knyttet til og udøvet i sociale fællesskaber og til betydningsbærende horisonter. Jeg vil især koncentrere mig om Taylors diskussion af sammenhængen imellem (forskellige) sociale goder og individuel frihed. I forlængelse heraf vil jeg kort skitsere de politisk filosofiske konsekvenser dette har.

Mere på: www.hum.au.dk/filosofi/FF
Arrangør: Filosofisk Forening.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 410. Lokale: 329.

Tværfagligt seminar
10/10/02 kl. 08:30–15:00

Ridderen og middelalderen

Tolv forskere giver hver deres bidrag til en større forståelse af middelalderen. Det samlede tema er ridderen som en af de stærkeste og mest fascinerende figurer fra en fjern og fremmed og alligevel mærkeligt nærværende virkelighed.

De tolv foredrag holdes af repræsentanter for Engelsk, Germansk, Historie, Kunsthistorie, Middelalderarkæologi, Nordisk og Romansk. De mange forskellige tilgange bliver herved selv et underliggende tema, der måske gør spørgsmålet om sammenhængen og helheden i vores forståelse af middelalderen til seminarets egentlige sigte.

Foredragsholdere: lektor Hans Blosen (AU), lektor Leonardo Cecchini (AU), lektor Hans Jørgen Frederiksen (AU), ph.d.-stipendiat Mette Mølgaard Hansen (AU), lektor Inger-Lise Kolstrup (AU), ph.d.-stipendiat Annette Lassen (KU), forfatter Rikke Agnete Olsen, lektor Carsten Porskrog Rasmussen (AU), lektor Reinhold Schröder (SDU), undervisningsadjunkt Leif Søndergaard (SDU), lektorvikar Niels Tengberg (RUC), lektor Jens Vellev (AU)

Fri adgang - alle er velkomne

Mere på: <http://www.hum.au.dk/vikingma/pages/oktober10.html>

Arrangør: Center for Vikingetids- og Middelalderstudier.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 250. Lokale: Søauditorium 2.

Forelæsning
10/21/02 kl. 19:30

Den grundtvigske midtbane

leder af Grundtvig-akademiet, ph.d. Henrik Wigh-Poulsen

Vi var længe garanterne for stilstand, servicekirke og stabile forhold. Stille og roligt forvaltede vi den folkekirkelige selvfølghed. Vi var den grundtvigske midtbane. Men nu synes de andre aktører på det gamle hold jævnt hen at pakke sig sammen i et indædt forsvar mod ugudeligt modernitet og marcipansgrise, mens de angriber hidsigt og indædt hen over højrefløjen. Er det ikke på tide, at vi genvinder bare lidt af initiativet og får tacklet lidt mere igennem med de kirkelige knopper forrest? Og har den gamle Kreds ikke en ny opgave her? Det synes dagens foredragsholder i hvert fald. Arrangør: Studenterkredsen. Sted: Bygning 441. Lokale: Det Teologiske Fakultets foyer.

Forelæsning
10/23/02 kl. 13:15–16:00

DR og interaktive medier

Udviklingschef Sofus Midtgaard, DR Interaktiv:

Mere på: www.imv.au.dk

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 2110. Lokale: 340.

Seminar
10/23/02 kl. 14:15

Med

mångfalden som mål

Fil. dr. Mats Roslund, Arkeologiska institutionen, Lunds Universitet: Slaver och skandinav i brännpunkten mellan historia och arkeologi

Mere på: www.hum.au.dk/midark/studiet/onsdag.htm

Arrangør: Middelalderarkæologi.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 4200. Lokale: Aud 4.

Seminar
10/23/02 kl. 14:15

Zur Kritik des NeoAvantgarde

Peter Bürger

“Die NeoAvantgarde institutionalisiert die Avantgarde als Kunst und kopiert damit die genuin avantgardistische Intention”. Diese These meiner Theorie der Avantgarde (1974) hat wie-derholt widerspruch ausgelöst, zuletzt in Hal Fosters The Return of the Real (1996). In den vorzutragenden Text soll sie erneut zur Diskussion gestellt werden. Im einzelnen erörtere ich die Frage, ob man die Minimal Art als avantgardistische Bewegung auffassen kann, und gehe dann ausführlich auf die Institutionskritik Daniel Burens ein, wobei ich dessen programmatischen Äusserungen besondere Aufmerksamkeit widme.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 580. Lokale: 124.

Forelæsning
10/23/02 kl. 19:30

Det ny Systemskifte

Cand.comm., tidl. MF for SF Christine Antorini & sociolog Henrik Dahl
Hvor er vi på vej hen? Den danske model producerer usolidaritet. Venstrepopulisterne bliver nationalistiske. Højrepopulisterne overgiver sig til staten. Venstre-fløjen bliver konservativ.

Workshop om rollespil 27. oktober

I en del af avisens oplag findes et arrangement om rollespil på Center for Kulturforskning den 27. oktober. Det blev faktisk afholdt 27. september. Redaktionen beklager fejlen.

Højrefløjen kan ikke få forandringer

Seminar

10/30/02 kl. 14:15

Landschaft-

und Besiedlungsgeschichte der Nordfriesische Wattensee

Dr. Hans Joachim Kühn, Archäologisches Landesamt, Schleswig;

I de senere år har Kühn beskæftiget sig med kulturlandskabet og sejladsen på Slesvigs vestkyst, som er præget af havets kommen og gåen. Nu er de første skibsvrag i området blevet arkæologisk undersøgt.

Mere på: www.hum.au.dk/midark/studiet/onsdag.htm

Arrangør: Middelalderarkæologi.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 4200. Lokale:

Foredragssalen.

Forelæsning

10/30/02 kl. 13:15–16:00

Fra Ugeavisen til Taxa – en genreanalyse af danske soaps

Ph.d. stipendiat Unni From, Informations- og Mediavidenskab, AU

Mere på: www.imv.au.dk

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 2110. Lokale: 340.

Forelæsning

10/31/02 kl. 19:30

Subjektets genkomst - Slavoj Žižek og den slovenske udfordring til filosofien

Foredrag ved Henrik Jøker Bjerre, cand.mag., Århus universitet

"Et spøgelse hjemsøger den vestlige akademiske verden – det er det cartesiske subjekts spøgelse."

Sådan indledes Slavoj Žižeks hovedværk *The Ticklish Subject* fra 1999, og samtidig anslås hovedtemaet for en voldsom og alsidig produktion, hvoraf på det seneste også et par værker er blevet oversat til dansk. Žižek har skrevet om opera, Hitchcock-film,

globaliseringen og socialdemokratiernes krise, nationalisme, den kristne arv, tegnefilm... men altid med den samme kreds af teoretiske samtalepartnere og altid kredsende om et bestemt problemfelt – måske i virkeligheden om ét eneste problem: Det fortrængte cartesiske subjekt, hvis genkomst annonceres som det revolutionerende i filosofien.

Foredraget vil forsøge at opsamle nogle af de vigtigste bidrag og udfordringer til filosofien, der kommer fra den endnu relativt nye "slovenske tilgang" til subjektfilosofien, hvor begreber som "frihed" og "tro" gentænkes i radikale fortolkninger af traditionen fra bl.a. Kant, Schelling og Kierkegaard. I et opgør med hermeneutisk situerethed og analytiske definitioner af the concept of a person, insisterer Žižek på bruddet og frisættelsen:

"Filosofferne har kun lært os, hvordan vi opdager (erindrer) vores eget sande selv, men det handler om at forandre det".

Mere på: www.hum.au.dk/filosofi/FF

Arrangør: Filosofisk Forening.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 410. Lokale: 329.

Forelæsning

10/31/02 kl. 19:30

Religionsvidenskab & idéhistorie

Niels GrønkJær

Pris: 25,- kr. pr. foredrag,

Arrangør: Idehistorisk Forening.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 420. Lokale: Ricard

Mortensen Stuen.

November

Konference

11/2/02 kl. 10:00

De klassiske fag i Danmark

Program (med præcise klokkeslet,

lokale og foredragsholdere) kan

rekvireres på 8942 2082 eller pr. email

oldjre@hum.au.dk

Seminar

11/6/02 kl. 13:15

Temaeftermiddag med foredrag om marinarkæologi

Adjungeret professor Ole

Crumlin-Pedersen, Afdeling for

Middelalderarkæologi, Aarhus

Universitet, projektseniorforsker Jan Bill,

Nationalmuseets Marinarkæologiske

Forskningscenter og cand.mag. Mikkel

Haugstrup Thomsen

Mere på: www.hum.au.dk/midark/studiet/onsdag.htm

Arrangør: Middelalderarkæologi.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 4200. Lokale:

Foredragssalen.

Forelæsning

11/6/02 kl. 13:15–16:00

Perfume of Scandal: on the controversy around Reality TV

Professor Daniel Biltereyst, Department of Communication Sciences, University of

Gent: Mere på: www.imv.au.dk/

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 2110. Lokale: 340.

Seminar

11/6/02 kl. 14:15

Fra side til interface. Interfacet som kulturel, kunstnerisk og litterær form

Søren Pold

Computerens interface erstatter og

supplerer flere af de traditionelle

kulturelle og kunstneriske materialer

fx papirets side, maleriets lærred og

galleriets væg. Foredraget vil overveje

aspekter af, hvad dette materialeskift

betyder, hvordan det ytrer sig i aktuel

digital kunst og litteratur, samt hvilke

muligheder det giver for kunsten og

litteraturen. Foredraget vil forhå-bentlig

lægge op til en tværfaglig debat om

kunstens udvikling og dens potentiale

som aktør i kulturen.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 580. Lokale: 124.

Forelæsning

11/7/02 kl. 19:30

New age A/S

Antropolog, ph.d. Karen Lisa G. Salamon

Organisation og virksomhedsledelse

handler i høj grad om rationalisering,

matematisk kalkulation og modernistisk

orden. Det kan derfor undre, at

management-konsulenter og ledere i de

senere år har rettet deres interesse mod

kosmologiske eksistensforestillinger,

alternativ psykologi og åndelighed.

Foredraget tager udgangspunkt i

erhvervslivets inddragelse af såkaldte

værdier i management og diskuterer

nogle af de nyåndelige påvirkninger, der

her gjorde sig gældende særlig i 1990'erne.

Tendensen diskuteres i samfundsmæssig

kontekst, og forhold omkring arbejdets

socialitet og "mening" inddrages.

Arrangør: Studenterkredsen.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 420. Lokale: Hornungstuen.

Forelæsning

11/7/02 kl. 19:30

Semiotik & idéhistorie

Per Aage Brandt

Priser: 25,- kr. pr. foredrag, 75,- kr. for

medlemskab, 50,- kr. for nye studerende

Arrangør: Idehistorisk Forening.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 420. Lokale: Ricard

Mortensens Stue.

Forelæsning

11/13/02 kl. 13:15–16:00

Programstyring i public service-fjernsynet

Lektor Henrik Søndergard, Film- og

Mediavidenskab, KU

Mere på: www.imv.au.dk/

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 2110. Lokale: 340.

Seminar

11/13/02 kl. 14:15

Arkæometriske målinger på middelalderlige bygninger. Proveniensbestemmelse

og TL dateringer

Lektor Kaare Lund Rasmussen, Kemisk

Institut, Syddansk Universitet:

I de senere år er der sket en raffinering af

metoderne, og i kombination

giver det nye resultater

Mere på: www.hum.au.dk/midark/studiet/onsdag.htm

Arrangør: Middelalderarkæologi.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning 4200. Lokale:

Foredragssalen.

Forelæsning
11/14/02 kl. 19:30

Samtidshistorie & idéhistorie

Lars Erslev Andersen
Priser: 25,- kr. pr. foredrag.
Arrangør: Idehistorisk Forening.
Åben for: Alle (offentligt).
Sted: Bygning 420. Lokale: Ricard
Mortensens Stue.

Seminar
11/20/02 kl. 14:15

Teater som computerspil- laboratorium. Anvendelse af teater i udviklingen af interaktive multimediefortællinger

Kjetil Sandvik
Teater og computerspil har meget til
fælles: de er begge multimediale, de
arbejder begge med rumligt organiserede
fortællinger, og de er begge interaktive.
Ikke sådan at forstå at de fleste
teaterforestillinger fremstår som særligt
åbne i forhold til tilskuer-deltagelse, men
at interaktivitet indgår som en væsentlig
ingrediens i enhver teaterprøve, i enhver
teater- eller dramapædagogisk proces.
Derfor er teatrets metoder og processer
særlig anvendelige i udviklingen af
interaktive multimediefortællinger,
- computerspil. Foredraget præsenterer
praktiske eksempler, nogle vilde påstande
og en metode i sin vorden.
Åben for: Alle (offentligt).
Sted: Bygning 580. Lokale: 124.

Seminar
11/20/02 kl. 14:15

Siedlung und Alltag in der Mittelalterlichen Lübeck

Dr. Manfred Gläser, Hansestadt Lübeck:
Byarkæologien i Lübeck har gennem
årene givet meget ny viden om, hvorledes
levevilkårene har været i den ledende by
inden for Hanseforbundet
Mere på: [www.hum.au.dk/midark/
studiet/onsdag.htm](http://www.hum.au.dk/midark/studiet/onsdag.htm)
Arrangør: Middelalderarkæologi.
Åben for: Alle (offentligt).
Sted: Bygning 4200. Lokale:
Foredragssalen.

Forelæsning
11/21/02 kl. 19:30

Blindsyn og bevidsthed

Foredrag ved Oliver Kaufmann, ph.d. i
filosofi, Københavns universitet.
I forsøg på at forstå, beskrive og
sågar ultimativt forklare fænomenet
bevidsthed, har mange filosoffer og
forskere indenfor kognitiv videnskab
fundet det neuropsykologiske
syndrom 'blindsyn' ('blindsight')
bemærkelsesværdigt og betydningsfuldt.
De filosofiske udlægninger af hvorledes
blindsyn belyser aspekter af bevidsthed
såsom funktionalitet og qualia er
stærkt divergerende. I foredraget vil
jeg drøfte de mere substantielle af disse

fortolkninger og blotlægge en række
udbredte misforståelser af syndromet.
Jeg vil endvidere argumentere for den
antagelse, at anvendeligheden af blindsyn
i udforskningen af neurale korrelater
for bevidsthed er langt mere begrænset,
end det almindeligvis antages indenfor
kognitiv videnskab.

Mere på: www.hum.au.dk/filosofi/FF
Arrangør: Filosofisk Forening.
Åben for: Alle (offentligt).
Sted: Bygning 410. Lokale: 329.

Seminar
11/27/02 kl. 14:15

Kirke og torv i 1000 år.

Cand.mag. Hanne Dahlerup Koch:
Sct. Laurentius kirke og kirkegård i
Roskilde. Denne kirke lå centralt i byen
ved torvet. Hele kirken undtaget tårnet
blev revet ned ved Reformationen. Nye
undersøgelser har givet megen ny viden
om dette væsentlige sted.
Mere på: [www.hum.au.dk/midark/
studiet/onsdag.htm](http://www.hum.au.dk/midark/studiet/onsdag.htm)
Arrangør: Middelalderarkæologi.
Åben for: Alle (offentligt).
Sted: Bygning 4200. Lokale:
Foredragssalen.

Forelæsning
11/29/02 kl. 09:00-16:00

Tid i sprog

Sprogforskere fra Aarhus universitet og
Syddansk Universitet samt en udenlandsk
gæst.
Hvem arrangementet er åbent for: alle
sproginteresserede; tilmelding nødvendig
til ve@statsbiblioteket.dk. Beskrivelse
af arrangementet; tid er noget meget
grundlæggende i menneskets verden,
og det er ikke et under, at den genspejler
sig, på en eller anden måde, i alle sprog.
Kollokviet samler som sædvanligt
sprogfolk fra universiteterne og en
udenlandsk gæst, der skal tage stilling
til emnet ud fra deres fag og diskutere
deres syn på sproglig tid med deres
fagkollegaer og SB's sproginteresserede
flok. Der bydes på gratis morgenmad,
frokost og eftermiddagskaffe.
Mere på: [www.statsbiblioteket.dk/om_
sb/forskning/sprog/lingvistik.htm](http://www.statsbiblioteket.dk/om_sb/forskning/sprog/lingvistik.htm)
Arrangør: Volkmar Engerer, fagreferent,
Statsbiblioteket.
Sted: Bygning 360. Lokale: Store
Mødelokale, 2. sal.

December

Seminar
12/4/02 kl. 14:15

Software Art — New Trend Or New Ism? Projects, contexts, questions, definitions, prognoses, classifications, criticism

Alexej Shulgin

Humanistiske vinkler

Danmarks Humanistiske Forskningscenters tredje sæson med forelæsningsrækken *Vinkler på Viden*

Programmet for *Vinkler på
Viden* efterår 2002:

10. oktober: Christian Kordt
Højbjerg: Kulturel succes.
Studier af stabil
kulturel viden og handling

24. oktober: Søren Wich-
mann: Bennys bukser
brændte ... :-(- tanker om
udviklingen af skriftsystemer

7. november: Susanne Wil-
liam Rasmussen: Varsler og
videnskab

21. november: Nils Edling:
Den danska arbetslöshetens
historia fram till
första världskriget

5. december: Peter Barker:
From Orbs to Orbits

19. december: Knud Ottosen:
Kan man stadig finde nye
kilder fra Danmarks
fortid?

Forelæsningerne finder sted
i Blixen-Salen, Den Sorte
Diamant, KB, torsdage kl.
16:00-17:30. Der er gratis
adgang til forelæsningerne,
men tilmelding er nødven-
dig pga. begrænset antal
pladser. Tilmelding hos Dan-
marks Humanistiske Forsk-
ningscenter, 3532 3920 eller
center@humanities.dk.

Særudstillinger

Særudstillinger på museer tilknyttet fakultetet

Agatha Christie og orienten – mysterier og arkæologi

Frem til 29. september 2002. Moesgård Museum. Web:
www.moesmus.dk

Omslaget til førsteudgaven af Death on the Nile, The Crime Club, Collins 1937, tegnet af Robin Macartney, der fulgte Agatha Christie og hendes mand Max Mallowan på adskillige ekspeditioner til Irak og Syrien mellem 1934 og 1937. Foto © Rosalind Hicks, Devon.

Afghanistan – bag overskrifterne

Frem til 2. februar 2003. Moesgård Museum. Web: www.moesmus.dk

Alt er hær ruin...

Akvareller, tegninger og grafik af antikkens ruiner gennem 400 år
Antikmuseet, Aarhus Universitet 30. august – 20. oktober 2002
Web: www.antikmuseet.dk